

Załącznik nr 4 do Uchwały Senatu nr 430/01/2015

SYLABUS DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2014-2017 (skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	<i>Samorząd i polityka lokalna</i>
Kod przedmiotu/ modułu*	<i>MK_14</i>
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	<i>Socjologiczno-Historyczny</i>
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	<i>Instytut Nauk o Polityce</i>
Kierunek studiów	<i>Politologia</i>
Poziom kształcenia	<i>I stopień</i>
Profil	<i>Ogólnoakademicki</i>
Forma studiów	<i>Stacjonarne</i>
Rok i semestr studiów	<i>III rok, semestr V</i>
Rodzaj przedmiotu	<i>Obowiązkowy</i>
Koordinator	<i>Dr hab. Agnieszka Pawłowska, prof. UR</i>
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	<i>Dr hab. Agnieszka Pawłowska, prof. UR Dr Anna Kołomycew</i>

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
30	30							5

1.3. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny) egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

System polityczny RP; Administracja publiczna.

Student: posiada podstawową wiedzę o państwie i prawie oraz o zasadach funkcjonowania instytucji społeczno-politycznych; wykorzystuje zdobytą wiedzę i pozyskuje dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk politycznych; posiada podstawową wiedzę na temat organizacji i zarządzania w sektorze publicznym.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	<i>poznanie podstawowych pojęć z zakresu samorządu i polityki lokalnej</i>
C2	<i>wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu instytucji, zadań i funkcji samorządu terytorialnego w Polsce;</i>

C3	<i>ukazanie relacji instytucjonalnych i funkcjonalnych pomiędzy samorządem i polityką lokalną a administracją i polityką naczelnych organów państwowych;</i>
C4	<i>przekazanie wiedzy o zasadach finansowania jednostek samorządu terytorialnego i zarządzania mieniem publicznym;</i>
C5	<i>poznanie zasad rozwoju jednostek terytorialnych oraz współpracy sektorowej na rzecz rozwoju;</i>
C6	<i>rozwijanie umiejętności analizowania i porównywania różnych modeli samorządu terytorialnego;</i>
C7	<i>kształtowanie aktywnej postawy wobec zagadnień własnej wspólnoty lokalnej.</i>

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
W_01	Student posiada wiedzę na temat struktur państwowych, władzy, polityk sektorowych oraz administracji publicznej, zarówno rządowej jak i samorządowej.	K1A_W05
W_02	Student posiada wiedzę z zakresu społeczności lokalnych i ich organizacji. Zna modele i podmioty polityki lokalnej.	K1A_W06
W_03	Student rozumie znaczenie zasad i norm etycznych, politycznych i prawnych ze szczególnym uwzględnieniem zasady pomocniczości w funkcjonowaniu wspólnot samorządowych.	K1A_W06 K1A_W12
W_04	Student zna specyfikę zmian zachodzących w obrębie struktur społecznych i instytucji publicznych oraz zasady zarządzania podmiotami publicznymi ze szczególnym uwzględnieniem samorządowych.	K1A_W20
U_01	Student rozumie relacje zachodzące pomiędzy jednostką a grupą społeczną na poziomie lokalnym i regionalnym. Ma świadomość roli jednostki w lokalnym układzie terytorialnym oraz znaczenie partycypacji na szczeblu lokalnym.	K1A_U07 K1A_U13
K_01	Student jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w życiu jednostki samorządowej. A także angażowania się w działalność zinstytucjonalizowanych grup działających na rzecz interesu publicznego korzystając przy tym z dostępnych form uczestnictwa obywatelskiego.	K1A_K02 K1A_K06

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>Samorząd terytorialny – definicja i pojęcia pokrewne. Teorie samorządu.</i>
<i>Restytucja samorządu terytorialnego w 1989 r. Reformy administracyjne i ich bilans.</i>
<i>Pozycja ustrojowa samorządu terytorialnego w III RP, jego podstawy konstytucyjne, prawnomiędzynarodowe i ustawowe.</i>
<i>Podział terytorialny państwa. Kategorie, rodzaje i usytuowanie zadań samorządu terytorialnego na jego poszczególnych stopniach.</i>
<i>Instytucje demokracji bezpośredniej oraz współzrządzenie we wspólnotach lokalnych.</i>
<i>Ordynacja wyborcza do organów jednostek samorządu terytorialnego.</i>
<i>Organy stanowiące samorządu terytorialnego – organizacja i właściwości.</i>
<i>Organy wykonawcze samorządu terytorialnego – tryb powoływania i</i>

<i>odwoływania, organizacja i właściwości.</i>
<i>Pracownicy samorządowi i samorządowe jednostki organizacyjne.</i>
<i>Formy współpracy jednostek samorządu terytorialnego i wspólnej realizacji zadań (związki komunalne, stowarzyszenia samorządowe).</i>
<i>Samorząd terytorialny jako grupa interesu i formy lobbingu samorządowego.</i>
<i>Sytuacja samorządu terytorialnego w Polsce w drugiej dekadzie XXI w. – problem podziału terytorialnego; sytuacja finansowa, nowe wyzwania związane z realizacją zadań.</i>
<i>Rozwiązania w zakresie struktury, właściwości, kompetencji i finansów samorządu terytorialnego w wybranych państwach europejskich – państwa anglosaskie.</i>
<i>Rozwiązania w zakresie struktury, właściwości, kompetencji i finansów samorządu terytorialnego w wybranych państwach europejskich – państwa skandynawskie.</i>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
<i>Samorząd terytorialny w polskim systemie prawnym. Organizacja struktur samorządu terytorialnego w Polsce.</i>
<i>Społeczeństwo zaangażowane. Aktywność i partycypacja w życiu publicznym na szczeblu lokalnym.</i>
<i>Zadania, zakres kompetencji i odpowiedzialności organów samorządu terytorialnego.</i>
<i>Akty prawa miejscowego w hierarchii źródeł prawa powszechnie obowiązującego. Podmioty, rodzaje, specyfika i procedura uchwalania aktów prawa miejscowego.</i>
<i>System finansowania działalności jednostek samorządu terytorialnego. Budżet jednostki samorządowej – struktura i procedura uchwalania. Podatki i opłaty lokalne.</i>
<i>Nadzór i kontrola nad jednostkami samorządu terytorialnego. Kryteria i zakres działań kontrolnych.</i>
<i>Usługi publiczne. Specyfika i formy świadczenia.</i>
<i>Gospodarka komunalna – zakres i specyfika zadań. Zarządzanie przedsiębiorstwem komunalnym.</i>
<i>Rozwój społeczno-gospodarczy jednostek terytorialnych. Czynniki i instrumenty rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym.</i>
<i>Zarządzanie procesami rozwoju w jednostkach samorządu terytorialnego. Analiza wybranych modeli.</i>
<i>Programy i strategie rozwoju lokalnego i regionalnego. Rola i znaczenie instrumentów planistycznych w rozwoju jednostek terytorialnych.</i>
<i>Współpraca jednostek samorządu terytorialnego. Formy, możliwości i bariery współpracy.</i>

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Np.:

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną/ metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: Analiza tekstów z dyskusją/ metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)/ praca w grupach/rozwiązywanie zadań/ dyskusja/ metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

- 1) wykład z prezentacją multimedialną;
- 2) dedukcyjne i indukcyjne tworzenie wiedzy teoretycznej z wykorzystaniem danych empirycznych;
- 3) analiza i interpretacja aktów normatywnych i dokumentów strategicznych;
- 4) studia przypadku;
- 5) dyskusja;
- 6) wycieczka dydaktyczna;
- 7) praca w grupach.

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
W_01	test sprawdzający wiedzę; obserwacja w trakcie zajęć; egzamin pisemny.	WY, CA
W_02	test sprawdzający wiedzę; obserwacja w trakcie zajęć; egzamin pisemny.	WY, CA
W_03	test sprawdzający wiedzę; obserwacja w trakcie zajęć; egzamin pisemny.	WY, CA
W_04	test sprawdzający wiedzę; obserwacja w trakcie zajęć; egzamin pisemny.	WY, CA
U_01	obserwacja w trakcie zajęć	WY, CA
U_02	obserwacja w trakcie zajęć	WY, CA
K_01	obserwacja w trakcie zajęć	WY, CA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Kryteria oceny z ćwiczeń: aktywny udział w zajęciach potwierdzający umiejętności i kompetencje, będące efektem wykorzystania zdobytej wiedzy.

Kryteria oceny z egzaminu: warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń. Na miesiąc przed egzaminem studenci otrzymają zagadnienia. Spośród nich zostanie wybranych 5 o różnym stopniu trudności i odpowiadającej mu punktacji. Zadaniem studenta jest ich pisemne opracowanie.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	60
przygotowanie do zajęć	40
udział w konsultacjach	1,5
czas na napisanie referatu/eseju	2
przygotowanie do egzaminu	40
udział w egzaminie	1,5
Inne (jakie?) wycieczka dydaktyczna; obserwacja	5

SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa: B. Dolnicki, Samorząd terytorialny, Wolters Kluwer 2012.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Borodo A., Samorząd terytorialny. System prawnofinansowy , LexisNexis, Warszawa 2015. Gąciarz B., Bartkowski J., Samorząd a rozwój. Instytucje, obywatele, podmiotowość, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2012. Izdebski H., Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działania, LexisNexis, Warszawa 2015. Jackiewicz A., Olechno A., Prokop K., Samorząd terytorialny. Podręcznik dla studentów studiów administracyjnych I stopnia, Kolegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa, Siedlce 2010. Nowacka E. J., Samorząd terytorialny jako forma decentralizacji administracji publicznej, LexisNexis, Warszawa 2010. Piasecki A.K., Samorząd terytorialny i wspólnoty lokalne, PWN, Warszawa 2009. Ptak A., Sołectwa w lokalnym systemie władzy, Scholar, Warszawa 2016. Samorząd gminny w Polsce. Czynniki determinujące rozwój lokalny. Wybrane problemy, red. M. Cisek, A.J. Kozłowski, Difin, Warszawa 2016. Sołtyk P., Dębowska-Sołtyk M., Finanse samorządowe, Difin, Warszawa 2016. Swianiewicz P., Finanse samorządowe. Koncepcje, realizacja, polityki lokalne, Municipium, Warszawa 2011. Swianiewicz P., Gendźwiłł A., Krukowska J., Lackowska M., Picej A., Współpraca międzygminna. Związek z rozsądku, Scholar, Warszawa 2016. Swianiewicz P., Krukowska J., Lackowska M., Kurniewicz A., Błędne koło marginalizacji? Jednostki pomocnicze samorządu w zarządzaniu dużymi miastami, Elipsa, Warszawa 2013.</p>
--

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej